

Reactie ministerie

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Uw brief van: 6 september 2007
Uw kenmerk: 07-LNV-B-63
Ons kenmerk: DP. 2007/979
Datum: 17 oktober 2007
Onderwerp: Rapport Raad voor het Landelijk Gebied 'Achter open deuren'

Geachte Voorzitter,

Graag reageer ik op uw verzoek van 6 september jl. om, mede namens het Interprovinciaal Overleg (IPO), in te gaan op enkele aanbevelingen uit het advies 'Achter open deuren' van de Raad voor het Landelijk Gebied (RLG).

Ik ben blij dat het IPO op eigen initiatief gebruik maakt van de expertise van de kennis- en adviesorganen van het Rijk om te reflecteren op de rol van de provincies in gebiedsontwikkeling. De provincies zijn zich bewust van de nieuwe rol die ze spelen als regisseur in het landelijk gebied. Deze adviesaanvraag past ook bij de inspanning van het IPO en de afzonderlijke provincies om hun rol beter in te vullen.

Dé nieuwe rol van de provincies bestaat niet

De raad signaleert dat er niet één nieuwe rol ligt voor de provincies. De rol hangt af van de fase waarin het proces zich bevindt, de kracht van de betrokken partners in het gebied, de noodzaak om te coördineren of arbitrerend en de kansen die ontstaan als een provincie risicodragend participeert in een ontwikkeling. Deze diversiteit moeten we koesteren, omdat het kansen biedt om met de betrokken partijen tot het beste resultaat te komen. Deze rollen worden ook het beste ontwikkeld door in openheid te leren van elkaar en te leren met elkaar. Tegelijkertijd moeten de verwachtingen niet te hoog zijn. Gebiedsprocessen zijn ingewikkeld, ze vragen om een lange adem en brengen risico's met zich mee, politiek, bestuurlijk én financieel.

Loslaten, maar niet over de schutting

Ik neem de aanbeveling van de raad ter harte dat ik, samen met het IPO en de provincies, de komende jaren moet blijven investeren om de uitvoeringsvrijheid die mogelijk is met de Wet inrichting landelijk gebied (WILG) en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) daadwerkelijk gestalte te geven. We lossen gezamenlijk de knelpunten op in de regelgeving en de uitvoering van het ILG die ongetwijfeld nog op ons pad komen. Tevens dienen we als Rijk en provincies bij de ontwikkeling van nieuw beleid nadrukkelijk te kijken naar de noodzaak ervan en zullen de gevolgen voor de uitvoering en de burger nadrukkelijk moeten worden meegewogen.

Tegelijk wil ik vaststellen dat nieuw beleid niet altijd kan worden voorkomen, in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen en knelpunten die vragen om een antwoord van de overheid. Ik zie het als mijn verantwoordelijkheid om bij de ontwikkeling van nieuw rijksbeleid nog meer oog te hebben voor de lopende uitvoeringstrajecten. Dit geldt niet alleen voor gebiedsontwikkeling maar ook voor gebiedsgericht beleid, conform de toezegging die ik uw Kamer al deed bij de evaluatie van de reconstructie zandgebieden (30 800 XIV, nr. 107).

Ik heb eerder duidelijk gemaakt dat het Rijk met de ingezette decentralisatie wel moet loslaten, maar de provincies niet in de steek moet laten. De ondersteunende rol van het Rijk is vastgelegd in de WILG en bekrachtigd in de bestuursovereenkomsten ILG. Daarin zijn concrete afspraken gemaakt over de inzet van Dienst Landelijk Gebied en andere diensten van mijn departement. In lijn met de toezegging van mijn

voorganger in het debat over de WILG met uw Kamer in september 2006 zal het rijkscoördinatieteam de komende zeven jaar in functie blijven als vast aanspreekpunt voor de provincies voor allerlei zaken aangaande de uitvoering van de bestuursovereenkomsten ILG.

De provincies zijn aan de slag

De provincies zijn actief aan de slag om hun rol en hun betrokkenheid bij de processen rond gebiedsontwikkeling continu te verbeteren. Zoals hierboven is gemeld, is het rapport van de RLG op verzoek van het IPO opgesteld om dit proces te ondersteunen. Maar het is slechts één van de initiatieven in een lange reeks die al een aantal jaren geleden is ingezet. De aanbevelingen van de raad haken op veel punten aan bij de acties waarmee provincies en IPO zijn gestart.

Het IPO heeft in de afgelopen twee jaar ervaring opgedaan in het project Professionaliseren van Gebiedsontwikkeling. Dit project draagt bij aan het aanscherpen van de nieuwe rol van een ondernemende overheid, positie kiezen, flexibel optreden binnen heldere kaders. Het project richt zich op de belangrijkste spelers die sturen in gebiedsontwikkeling, de bestuurders, de managers en de projectleiders bij provincies, gemeenten, het Rijk, de advieswereld en de projectontwikkelaars. De leidende principes bij alle activiteiten waren vanaf de start:

- a. leren van elkaar en leren met elkaar, vaardigheden en kennis met elkaar delen;
- b. samen kennis ontwikkelen: nieuwe kennis en uitvoeringsideeën met elkaar ontwikkelen en uitproberen;
- c. elkaar inspireren: succes maakt nieuw succes, laat zien wat je bereikt, dat inspireert anderen.

Tijdens het project zijn vier ontwikkelgroepen van projectleiders gebiedsontwikkeling actief geweest, waarin projectleiders van provincies, Rijk, gemeenten, waterschappen, adviesbureaus en projectontwikkelaars deelnamen. De ervaringen uit het project zijn verwerkt in de opzet van De Praktijkacademie voor gebiedsontwikkeling die in 2007 is opgericht door Habiforum en NIROV in samenwerking met het IPO. Daarnaast is een start gemaakt met bestuurlijke intervisie in lopende gebiedsontwikkelingsprojecten en worden masterclasses georganiseerd, waarin gedeputeerden en wethouders samen met hun partners in gebiedsontwikkeling hun ervaringen delen en nieuwe werkprocessen ontwerpen. Het provinciaal management heeft in een aantal masterclasses meegewerkt aan deze ontwikkelingen.

In het project van het IPO worden veel van de aanbevelingen van de RLG al meegenomen. Denk daarbij aan het aanscherpen van de competenties van de projectleiders, het strategisch inzetten van de mensen met de juiste competenties in de juiste fase van een project, het slechten van de barrières.

Bestuurlijk richt de aandacht zich meer op de selectiviteit van gebiedsontwikkeling, de ontwikkeling van draagvlak, de manier waarop je vanuit de provincie strijdige belangen in gebiedsontwikkeling kunt verenigen, het ontwerpen van samenwerkingsvormen die meer oplossingsmogelijkheden openstellen, de aanpak van grondbeleid en de financieringsopties en de wijze waarop risicodragende participatie zakelijk en politiek-bestuurlijk wordt ingevuld.

De ervaringen met deze activiteiten waren zo positief dat het IPO heeft besloten om hiermee door te gaan. De ambitie is om in de komende bestuursperiode gestalte te geven aan een lerende organisatie voor gebiedsontwikkeling met als doelgroep projectleiders, managers en bestuurders samen met hun publieke, maatschappelijke en private partners in gebiedsontwikkeling.

Deze activiteiten dragen bij aan de gewenste verbeteringen die in de aanbevelingen van de RLG, de commissie Bakker * en de commissie Lokker ** zijn aangekaart. De inzet is om deze lerende organisatie in ieder geval gedurende de gehele collegeperiode in stand te houden en om aan het einde van deze periode te evalueren of de beoogde doelen zijn gehaald.

In eigen huis zijn de provincies ook hard aan de slag om in te spelen op hun nieuwe rol. Mede naar aanleiding van het advies van de commissie Lokker in 2006 passen alle provincies hun organisatie aan om verkokering tegen te gaan, beter projectmatig in gebiedsontwikkeling te werken en competenties van medewerkers beter te benutten in de verschillende processen.

Van rijkszijde wordt bijgedragen aan het faciliteren van de opbouw en uitwisseling van kennis voor gebiedsprocessen. In 2008 zal ik een kennisnetwerk veelzijdig en vitaal platteland instellen dat ook verbindend moet werken met bestaande initiatieven als van het hiervoor beschreven project gebiedsontwikkeling van de provincies en het onlangs in het kader van POP2 gestarte Nationaal Netwerk voor het Platteland. Tevens wordt er via de LNV-onderzoeksprogrammering en het groen onderwijs aandacht geschonken aan regionale kennisvraagstukken, onder meer via zogeheten regionale kenniscentra.

**De minster van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg**

* 'Ontwikkel Kracht', Commissie Bakker, 25 november 2005 (in opdracht van minister Dekker van VROM)

** 'De provincie als publieke ontwikkelaar', Commissie Lokker, IPO publicatie 249, september 2005